

Posudek oponenta práce

LOCHMANNOVÁ, Barbora. *Vzdělávání manažerů a možnosti inovací v krátkodobých kurzech pro nižší management*. Praha, 2014. 105 s., 15 příloh. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Katedra andragogiky a personálního řízení. Vedoucí práce doc. PaedDr. Ludvík Eger, CSc.

1. Obsah a struktura práce

Autorka si vybrala téma vhodně korespondující s odborným zaměřením katedry. Za cíl si stanovila „... vymezit pozici nižších manažerů a jejich specifika, popsat proces vzdělávání, výstavbu vzdělávacích aktivit a jejich hodnocení, a na základě těchto teoretických poznatků popsat a zhodnotit dva manažerské kurzy společnosti McDonald's ČR a SR, zpracovat návrhy na zlepšení těchto kurzů.“ (s. 9) Způsob jeho dosažení, stejně tak postup výkladu jsou mi sice pochopitelné, nicméně se nemohu ubránit dojmu, že cíl je formulován přespříliš široce, možná i nekonzistentně, neboť zahrnuje cíle dílčí, z nichž některé by nejspíš bylo možné oželeť, např. popis vzdělávání v organizaci či tvorbu vzdělávacího programu, tj. kapitoly 3 a 4, tedy s. 22–65 (tento akcent intuitivně vysuzuji z názvu práce). Takto se autorka dostala do jakési výkladové „pasti“ nutící ji pojednat mnohé otázky takřkajíc od „nuly“. Shromažďovat informace často detailní až banální a s hodnocením konkrétních manažerských kurzů a s návrhy na jejich zlepšení pak nepřilíží související či pro tuto linii výkladu dokonce zbytečné. Jinak řečeno na mě text působí jako dvě práce v jedné, kde první je kompilací o vzdělávání v organizaci a tvorbě vzdělávacího programu obecně a druhá pojednáním o vzdělávání nižšího managementu v McDonald's. To se potom promítá i do objemu textu, který k naplnění požadovaných standardů by stačil skutečně v polovičním rozsahu.

K členité struktuře práce mám svou obligátní výhradu, totiž že určitá část textu se nemůže „rozpadnout“ na pouze jedinou podčást (např. 1.1, 4.1, 5.2.1). A o tom, zda každá z 15 příloh je pro ilustraci výkladu nezbytná, také nejsem přesvědčen. (Určitě se např. Příloha I a J obejdou bez konkrétních jmen.)

2. Odborná úroveň

Plánovaný cíl, jak zmiňuji výše, byl dle mého názoru formulován dost nešťastně. Přesto oba jeho mnou domyšlené aspekty, tj. jak kompilace teoretických východisek, tak problematika vzdělávání v McDonald's, včetně zhodnocení sledovaných kurzů a návrhů na jejich zlepšení, byly v zásadě naplněny. Otázkou zůstává jakým způsobem.

Kompilace reflektuje dosavadní stav poznání problematiky, nedomnívám se ale, že sama o sobě představuje přínos. Nikde nenalézám nějaké tvůrčí, originální shrnutí a hlavně explicitní promítnutí uvedených poznatků do přístupu k problematice vzdělávání ve zkoumané organizaci (kromě jediné výjimky, odst. 3, s. 94). Za přínosnou naopak považuji kapitolu 5 zabývající se vzděláváním v této organizaci. Autorka dobře popsala základní mechanismy a principy vzdělávání ve firmě, realizované kurzy a též způsoby jejich hodnocení, čímž zprostředkovala informace velice zajímavé. Také formulovala některé podle mě podnětné návrhy na zlepšení aktuální situace.

Musím ale zdůraznit, že v každé výzkumné práci, a kapitola 5 je za ni vydávána (autorka hovoří o empirické části práce, opakovaně o šetření), je nezbytné popsat vedle zjištěných údajů i cestu k nim. A tímto směrem míří má zásadní výtka. Autorčiny

v textu roztroušené zmínky o způsobech získávání informací a nakládání s nimi jsou dosti neúplné a chaotické. Např. hovoří o dílčím průzkumu, „který probíhal formou pozorování a dotazování.“ (s. 84), ale nic bližšího neuvádí. Na předchozí straně zmiňuje dotazování 6 manažerů (v Příloze O označené jako anketa), zda v podobě rozhovoru či dotazníku a jak dalece standardizovaného, neudává. Dále sledovala nabídkový prodej manažerů (s. 84) a srovnávala způsoby jejich práce před kurzem a po absolvování kurzu, ale jaké aspekty sledovala a jakou formou, se opět nedozvíme. Jinde se dočteme, že šlo o „nezávislé pozorování“ (s. 99), bez vyjasnění, co to znamená. Na s. 92 stojí, že 6 manažerům položila formou ankety pět otázek (budou to nejspíše ti již zmiňovaní), na další straně, že přepis těchto rozhovorů je v příloze. Jak byly rozhovory zaznamenány a analyzovány, není zřejmé. Na s. 88 píše, že „detailněji zpracovala“ hodnotící dotazníky (z přílohy patrně, že víceméně polostandardizované), ovšem jak postupovala při analýze odpovědí a tvorbě jejich kategorií, nepopisuje. Jejich četnosti v 39 dotaznících zbytečně uvádí na desetiny procent, podobně na s. 91. (O ošidnosti užívání procent při analýzách malých souborů se mimochodem zmiňují v publikaci, kterou autorka v literatuře uvádí a v textu i odkazuje.) Takovouto úroveň metodologických informací nemohu považovat za dostatečnou, navíc autorka svou terénní práci tím hrubě devalvuje.

3. Práce s literaturou

Soupis bibliografických citací má přes 30 titulů, cizojazyčných i česky psaných, tištěných i elektronických. Lze konstatovat, že autorka prokázala dobrou orientaci v relevantních odborných zdrojích i schopnost s nimi tvůrčím způsobem nakládat. Jen si nejsem jist, zda podoby citací ve všech ohledech odpovídají platné normě. (Rozhodně do nich nelze psát poznámky a vzkazy čtenářům, jako je tomu u Koubka 2012.) A dle katederních pravidel se tato kapitola nejmenuje Seznam použité literatury.

Stran etiky vědecké práce myslím nelze diplomantce nic podstatného vytknout, užité prameny, ať již citáty či parafráze, řádně odkazuje, a to způsobem až na výjimky odpovídajícím normě. Částice „In“ se v odkazech při tzv. citování z druhé ruky nemá používat (např. s. 18, 20, 22, 27), její funkcí je v rámci citace uvést název sborníku, ze kterého pochází citovaný příspěvek.

4. Grafické zpracování

Práce má solidní grafickou úpravu, jednotlivé části poměrně členitého textu jsou zřetelně strukturovány a lze se v něm celkem dobře orientovat. Obrázky a tabulky jsou přehledné, čitelné (i když se nacházejí hlavně v té části textu, kterou osobně považuji za zbytečnou), u tabulky 10 a 11 jsem si všiml, že odkazy na ně jsou v textu přehozené (s. 58–59). Na s. 81 náhle vymizely mezery mezi odstavci.

Škoda, že autorka víc nerespektovala pokyny k vypracování kvalifikačních prací zavěšené na katederním webu. Jednak by zjistila, že podle normy se za posledním (a tedy i jediným) číslem kapitoly tečka nepíše, a to ani v textu, ani v obsahu. A že Přílohy je možné a Závěr a Soupis bibliografických citací je třeba brát jako normální kapitoly a tudíž je i číslovat. Také by objevila vzorovou titulní stranu, která je bez loga fakulty, neboť pro jeho aplikaci platí (tak jako v každé jiné organizaci!) určitá pravidla a nelze jej libovolně užívat.

5. Jazyková úroveň

Práce je napsána standardním, srozumitelným jazykem, na některých místech by mu však trocha bohatosti neuškodila (např. na s. 55, je na 8 řádcích 3x „můžeme“ či

„může“ a 5x tvar slovesa „muset“ – snad by se vše dalo vyjádřit i jinak). Do výkladu proniká firemní slang pramenící z provenience firmy, takže jsem schopen si zvyknout i na „čeklist“, ale přimlouval bych se, aby se pak tato obskurní verze důsledně dodržovala a nemíchala s anglickou (s. 76, 1. odst. sh.).

Není mi jasné, proč v poděkování autorka užívá ženskou koncovku sloves a na další straně v prohlášení výhradně mužskou. Patrně to naznačuje, že by text potřeboval pečlivější korekturu. Při běžném, nekorektorském čtení mě zarazily některé prohřešky: Jak uvádí norma, není-li mezi číslicí a značkou procent mezera, jde o přídavné jméno, což asi nebylo vždy úmyslem (např. s. 13, posl. odst.; s. 20–21, posl. a 1. ř.; s. 88, 2. odst. zd.). V Příloze D vypadlo slovo z názvu. Správně česky je „ze své účasti“ (s. 85, 3. ř. sh.). Na s. 94, 10. ř. zd., a na s. 101, 2. ř. sh., se neshoduje podmět s přísudkem. Budeme-li je považovat za životné, potom jsou partneři „francízoví“ (s. 94, 5. ř. zd.), zaměstnanci „řadoví“ (s. 94, 7. ř. sh.) a manažeři „linioví“ (důsledně s. 11, 12, 14 ad. a dokonce i první klíčové slovo!).

6. Podněty k rozpravě

Mohla by autorka případně vysvětlit svou oscilaci mezi pojmy anketa a rozhovor a objasnit termín „nezávislé pozorování“?

7. Závěrečné hodnocení práce

Zmíněné kritické poznámky k příliš obecné formulaci cíle, která potom neblaze ovlivňuje koncepci a strukturu celé práce, dále nedostatek informací metodologického rázu a konečně i nedůsledná korektura zanechávající v textu řadu hrubých gramatických a dalších chyb mě přivádějí k hodnocení, že **předložená práce dostatečně nenaplnuje požadavky na druh těchto prací kladené a proto ji nedoporučuji k obhajobě.**

Praha 31. 01. 2015

PhDr. Jiří Reichel, Ph.D.